

Raadsvoorstel

Onderwerp

Opgave duurzame elektriciteit Stichtse Vecht

Begrotingswijziging

n.v.t.

Portefeuillehouder

J.W.E. Klomps

Organisatie onderdeel

economie en duurzaamheid

E-mail opsteller

valesca.van.den.bergh@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

0346254411

Registratie nummer

Z/19/159482-VB/20/96305

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. De lokale opgave duurzame elektriciteit voor Stichtse Vecht van 0,1 TWh in 2030 en 0,2 TWh in 2040 vast te stellen, onder voorbehoud van een goede landschappelijke inpassing, bijdrage aan lokaal eigendom, wederkerigheid en realisatie mogelijkheden;
2. Het college mandaat te verstrekken om de onder punt 1 genoemde bijdrage voor Stichtse Vecht in te brengen in de Regionale Energiestrategie (RES) U16.

Samenvatting

In de ontwerp-Regionale Energiestrategie (RES) is een regionale doelstelling opgenomen van 1,8 TWh in 2030 (Terra Watt uur) voor de opwekking van duurzame elektriciteit. De vaststelling van het concept bod staat geagendeerd voor de gemeenteraad van 29 september 2020. Om te komen tot de RES 1.0 zullen wij in de regio moeten inbrengen welk deel Stichtse Vecht gaat opwekken in 2030. Daarom stellen wij voor een opgave duurzame elektriciteit voor Stichtse Vecht vast te laten stellen door de gemeenteraad.

De opgave voor Stichtse Vecht is nodig voor de RES en om een ruimtelijke doorvertaling te kunnen maken in andere trajecten, waar de energietransitie aan bod komt. De opgave die vastgesteld wordt is kaderstellend voor de wijze waarop we uitvoering geven aan het realiseren van de doelen uit het Addendum op het Collegewerkprogramma.

Opgave duurzame elektriciteit voor Stichtse Vecht:

0,1 TWh in 2030

0,2 TWh in 2040 (verdubbeling van de opgave voor 2030)

De opgave is onder voorbehoud van een goede landschappelijke inpassing [1], bijdrage aan lokaal eigendom [2] wederkerigheid [3] en realisatiemogelijkheden [4].

[1] De disclaimer landschappelijke inpassing is opgenomen, omdat er nieuwe elementen aan het landschap toegevoegd worden die niet overal passend zijn en het met grote zorg voor het landschap moet gebeuren. Hierbij valt te denken aan zonnevelden.

[2] Met lokaal eigendom krijgen inwoners een mate van zeggenschap over het project en kunnen zij als individu meeprofiten van de opbrengst.

[3] De disclaimer wederkerigheid is opgenomen, omdat in de regionale samenwerking het principe van wederkerigheid nadrukkelijk is uitgesproken: 'iedereen doet mee en levert een bijdrage'.

[4] Voor de realisatie zijn we afhankelijk van de omstandigheden in de markt en externe partijen, waar wij slechts beperkt invloed op hebben.

Doel en beoogd maatschappelijk effect

Stichtse Vecht staat net als alle andere gemeente in deze regio voor grote maatschappelijke opgaven op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, energietransitie en ontwikkeling van het buitengebied. Omdat het grote en integrale opgaven zijn werken we samen met de andere gemeenten in de regio. Samen kunnen we de grote groei die op deze regio afkomt accommoderen. De gemeenten doen dit niet alleen, maar in samenwerking met de Provincie Utrecht en het Rijk. Voor de energietransitie werken we in de U16 samen aan de Regionale Energiestrategie (RES). De 16 aangesloten gemeenten, waaronder Stichtse Vecht doen mee en leveren hun aandeel in het duurzaam opwekken van energie.

Relatie met bestaand beleid en regelgeving

Relatie met het klimaatakkoord (2019):

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten, provincies en waterschappen in regio's invulling geven aan 'hun' deel van de nationale opgave in Regionale Energiestrategieën (RES). In de regio U16 wordt onderzocht hoeveel duurzame elektriciteit we als regio voor 2030 kunnen bijdragen aan de nationale opgave van 35 TWh opwek op land. Deze 35 TWh dienen de 30 RES-en samen te realiseren.

Klimaatwet:

In de Klimaatwet is vastgelegd dat we in 2030 49% minder CO2 moeten uitstoten en in 2050 95% minder ten opzichte van 1990. Dat is in de wet vastgelegd en ieder kabinet moet zich hier dus aan houden. In de Klimaatwet staat niet hoe we dat gaan doen. Die inhoudelijke maatregelen zijn in het Klimaatakkoord afgesproken met de maatschappelijke partijen die aan het overleg deelnamen.

Relatie met andere (regionale) ontwikkelingen:

Er is een sterke relatie tussen de RES en het Regionaal Economisch Programma (REP), de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de lokale omgevingsvisie. De opgave voor Stichtse Vecht is nodig om een ruimtelijke doorvertaling te kunnen maken voor deze trajecten, waarin de opgaven voor de regio en voor Stichtse Vecht integraal worden afgewogen.

Addendum op het Collegewerkprogramma 2018-2022 "realistisch, concreet en duurzaam".

De opgave die vastgesteld wordt is kaderstellend voor de wijze waarop we uitvoering geven aan het realiseren van de ambitie uit het Addendum op het CWP.

De ambitie uit het Addendum is als volgt: Volledig opwekken van duurzame energie in 2040, met een eventuele uitloop naar 2050 als 2040 niet realistisch blijkt te zijn. We sluiten hiermee nauw aan bij de landelijke duurzaamheidsafspraken, waarvoor de basis ligt in het Nationaal Klimaatakkoord.

Argumenten

Onderbouwing vaststellen lokale opgave:

- Met het vaststellen van de lokale opgave wordt de regionale doelstelling concreet gemaakt voor Stichtse Vecht en kunnen we toewerken naar een duidelijk doel.
- De raad geeft opdracht aan het college om de regionale verdeling onder gemeenten verder in te vullen. Om zo te komen tot een RES 1.0.
- Het is kaderstellend voor de Routekaart duurzaamheid die begin 2021 aan de gemeenteraad zal worden aangeboden. Het vertrekpunt geeft aan "hoeveel". In de routekaart komt de focus te liggen op het "hoe".
- Het geeft richting aan de ruimtelijke doorvertaling van de energietransitie die nodig is voor de invulling van het regionaal economisch programma (REP), de Provinciale en lokale omgevingsvisie en daarop volgend het beleidskader zonnevelden.
- Uitvoering wordt gegeven aan het Addendum op het CWP. Het addendum richt zich op "alles duurzaam opwekken in 2040 (indien niet haalbaar 2050)". Als wij in 2030 0,1 TWh en 0,2 TWh in 2040 duurzaam opwekken, is dat een stap die we zetten om de ambitie uit het Addendum waar te maken.

Onderbouwing bijdrage Stichtse Vecht in de RES:

- Voor een onderbouwing van het regionale concept bod van 1,8 TWh wordt verwezen naar het raadsvoorstel ontwerp-RES dat 29 september is geagendeerd in de gemeenteraad.
- Het aandeel voor Stichtse Vecht in de RES staat in redelijke verhouding tot het concept bod voor de totale regio, als we kijken naar areaal grondgebied, aantal inwoners/woningen, aantal gemeenten binnen de regio. Met de 0,1 TWh respectievelijk 0,2 TWh zitten we in verhouding lager dan de berekende bandbreedte (0,123 TWh tot 0,164 TWh voor 2030), zie onderstaande tabel. De keuze om het bod laag te houden heeft te maken met de keuze van Stichtse Vecht om niet in te zetten op windmolens. Dit betekent dat we in de uitvoering afhankelijk zijn van zonnevelden, waarvoor nog geen afwegingskader is vastgesteld. Uiteraard zijn er ook mogelijkheden voor grootschalig zon-op-dak. Echter de potentie daarvan is niet toereikend.

In onderstaande tabel is volgens denkbare verdeelsleutels het aandeel duurzame energieopwekking voor Stichtse Vecht berekend. Het zijn denkbare sleutels, want de discussie over de verdeelsleutel is binnen de RES U16 nog niet gevoerd. In de eerste kolom zijn de verschillende verdeelsleutels te vinden. In de tweede kolom staan de percentages voor deze verdeelsleutel ten opzichte van de totale RES-regio. De laatste kolom laat het aandeel van de Stichtse Vecht in TWh zien ten opzichte van de regionale doelstelling (1,8 TWh), die verdeeld zal moeten worden onder de 16 gemeenten.

Verdeelsleutel	Percentueel aandeel gemeente binnen U16	Aandeel Stichtse Vecht in TWh
Oppervlakte	9,13%	0,164
Energiegebruik	8,94%	0,161
Aantal inwoners	6,85%	0,123
Aantal woningen	6,89%	0,124
Aantal gemeenten	6,25%	0,113
Voorgesteld aandeel		0,1

Het is moeilijk om een vertaling van de energiehoeveelheid van 0,1 TWh naar fysiek ruimtebeslag te maken als we het hebben over zonnevelden. Wij kunnen nu namelijk niet inschatten hoe de zonnevelden eruit gaan zien en wat de energieopbrengsten hiervan zijn. Het ruimtebeslag per zonneveld loopt namelijk sterk uiteen. Als we rekening houden met landschappelijke inpassing, behoud van het slotenpatroon en een gezonde bodem onder de panelen zal dat meer ruimte kosten.

Verder is de opstelling (oost-west of zuid oriëntatie) van de panelen en het type panelen die een steeds hogere opbrengst krijgen in de loop der tijd van invloed op het aantal panelen dat nodig is om 0,1 TWh te behalen.

Als we uitgaan van de laatste technieken en een optimale plaatsing van panelen dan hebben we het bij 0,1 TWh over ongeveer 100 hectare aan zonnenvelden in Stichtse Vecht. Dit staat gelijk aan ongeveer 200 voetbalvelden. Afgezet tegen de grondoppervlakte van Stichtse Vecht van 117.053 ha. is dat 0,085 % van het totale areaal. Dit is echter een globale indicatie. Pas bij de uitvoering wordt duidelijker welk grondoppervlak we nodig hebben voor het opwekken van deze hoeveelheid duurzame energie.

Kanttekeningen

- **Stichtse Vecht is geen koploper in de regio**
Met de gestelde 0,1 respectievelijk 0,2 TWh levert Stichtse Vecht haar noodzakelijke bijdrage in de regio, maar is zij geen koploper. Volgens de huidige inzichten zal Stichtse Vecht afhankelijk van de nog in de regio te kiezen verdeelsleutel minimaal 0,113 Twh en maximaal 0,164 Twh moeten bijdragen in 2030, zie hiervoor de tabel onder 'onderbouwing bijdrage'. Indien regionaal niet tot overeenstemming wordt gekomen zal de vraag opnieuw aan de raad moeten worden voorgelegd. Overigens worden in het kader van de REP binnen de regio de komende maanden wederkerige afspraken gemaakt over de grote maatschappelijke opgaven (wonen, werken, reizen, energie en buitengebied). Het is dus niet zo dat alle gemeenten naar evenredigheid voor alle opgaven een deel voor hun rekening nemen. Zo kan de ene gemeente bijvoorbeeld meer doen op het gebied van de woningbouwopgave en een andere gemeente op het gebied van mobiliteit. Met het vastzetten van de ambitie van 0,1 respectievelijk 0,2 TWh. neemt Stichtse Vecht alvast een standpunt in met betrekking tot deze onderhandelingen.
- **Afwijking van eerder opgestelde prognoses**
Als we in 2040 (of indien niet haalbaar in 2050), conform het Addendum CWP, alles duurzaam willen opwekken is de opgave volgens het rapport Berenschot hoger.

Communicatie

Participatie in het kader van de RES wordt afgestemd met het proces van het lopende participatietraject van de Omgevingsvisie. Deze is recentelijk van start gegaan door middel van een digitale enquête en een ansichtkaart. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden kunnen de komende maanden op verschillende manieren meedenken. Bijvoorbeeld in een persoonlijk gesprek op verschillende plaatsen in Stichtse Vecht of tijdens een bijeenkomst. De participatie wordt de komende tijd verder uitgewerkt.

Financiën, risico's en indicatoren

Om te komen tot realisatie van het aandeel van 0,1 TWh voor Stichtse Vecht is het nodig een afwegingskader op te stellen voor het opwekken van duurzame energie. Het concept beleidskader zonnenvelden is nog niet vastgesteld door de gemeenteraad en zal moeten worden geactualiseerd. Dit kan worden uitgevoerd binnen het reguliere werkbudget duurzaamheid.

Een risico is dat projecten voor duurzame opwekking mogelijk niet tot uitvoering komen, omdat we hierin afhankelijk zijn van marktpartijen waar we geen grip op hebben of dat projecten onvoldoende voldoen aan de kwalitatieve voorwaarden. Dit kan betekenen dat we de opgave voor Stichtse Vecht niet halen.

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 140346 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl

14 juli 2020

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

gemeentesecretaris
drs. F.J. Halsema

burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Raadsbesluit

Onderwerp

Opgave duurzame elektriciteit Stichtse Vecht

Begrotingswijziging

n.v.t.

Datum raadsvergadering

29 september 2020

Commissie

8 september 2020

Registratie nummer

Z/19/159482-VB/20/96305

De raad van de gemeente Stichtse Vecht,

gelet op:

- het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 juli 2020;
- de bespreking in de commissie Fysiek Domein van 8 september 2020;

Besluit

1. De lokale opgave duurzame elektriciteit voor Stichtse Vecht van 0,1 TWh in 2030 en 0,2 TWh in 2040 vast te stellen, onder voorbehoud van een goede landschappelijke inpassing, bijdrage aan lokaal eigendom, wederkerigheid en realisatie mogelijkheden;
2. Het college mandaat te verstrekken om de onder punt 1 genoemde bijdrage voor Stichtse Vecht in te brengen in de Regionale Energiestrategie (RES) U16.

29 september 2020

Griffier
B. Espeldoorn-Bloemendal

Voorzitter
drs. A.J.H.T.H. Reinders

Origineel besluit is ondertekend